

Nro 16.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Pünköst Havának 10-dik napján
1793. esztendőben.*

*A' Szövetséges Belgyiom Constitutiója histo-
riájának folytatása.*

Ha jól meg gondollyuk, igen nagy méltóságú
és tekintetü személyek a' Hollándiai Ren-
dek. — Ők inditanak mások ellen háborút, ők
folytatták azt, ők kötnek másokkal frigyet,
ők szereznek békességet, ők küldönek más
uralkodó fejedelmekhez követeket, ők fogad-
ják el azoknak hozzájuk küldetett követtyeiket,
övék a' napkeleti, és napnyugoti kereskedő tár-
saságokhoz tartozó örökségekben a' felső hata-
lom. Ők viszik, mondom, mindezeket végbe, de

nem szabad tettések, hanem a' tartományok által, ideig 's óráig nékiek által adattatott hatalom szerént. Tehát, úgy szólván, ők a' szövetséges Belgyiomnak fejei, kezei, és lábai, ő rajtok fordúlnak meg a' közönséges társaságnak fontos dolgai. Vagynak mindazonáltal olytán környül állások, a' mellyekben közönséges gyűlést tartanak a' szövetséges tartományoknak rendei, melly, minthogy számosabb személlyekből áll a' Hollandia Rendeknél, *Nagy Gyűlésnek* (de groote Vergadering) neveztetik. Illyetén közönséges Gyűlés tartatott 1651 eszt. II. *Wilhelm* Órániai hercegnek halála után, a' ki életében a' Hollandiai tartománnyal öszve veszvén, és fegyveres kézzel menvén Amsterdám városa ellen, olly nagy haragra ingerlette a' Rendeket, hogy ezek annak fiát III. *Wilhelmet*, a' helytartói méltóságból ki rekelztették. Az illyetén *Nagy Gyűlés* fellyebb való a' Hollandiai Rendeknek Gyűlésénél; de tsak ugyan e' sem végezhet semmit is azoknak a' tartományoknak hírek és meg egygyezések nélkül, a' mellyeknek képeket ők viselik; de a' mit ők el végeznek, szentül meg marad, és a' közönséges társaság fundamentomos törvényei közzé tartozik.

Ezekből világos, hogy a' felsőség julsai (iura majestatica) nintsenek egészen a' Szövetséges Belgyiom Rendeknek, hanem az őket a' közönséges dolgoknak kórmányozására választó tartományoknak kezeikben. Ezekben is pedig nem egy forma az igazgatásnak formája, hanem némelyekben a' nemesség, másokban maga a' nép bír a' felsőségnek julsáival, avagy világosabban szólván, némelly tartományokban aristocrática, némellyekben democratica az igazgatásnak formája. *Geldriában* a' nemesség és a' városok kórmányozzák a' közönséges dolgokat, és minthogy ez a' tartomány három fertályra, az az, a' *Noviomagumi*, *Zütphaniai*, és *Arnhejmi* fertályokra vagyon fel osztatva, az azokhoz tartozó nemesek és városok, minden esztendőben egyszer gyűlést szoktak az említett városokban tartani. A' Hol-

landiai és napnyúgoti *Frisiai* tartományoknak rendei a' nemességnek és 18 városoknak biztosaikból állanak, és Hágában szokták esztendőnként négyfzer gyűléseiket tartani. — Hollandiának fő prókátora azokban a' szószólló, ő szedi a' voksokat öszve, ő teszi fel a' végzéseket is. *Zélandiának* a' fő nemesség és hat városok a' rendjei, gyűléseknek helye Middelburg. *Utrechtben* öt választattak, a' nemesség és a' városok a' tartománynak kórmányozói, 's Utrechtben szoktak öszve gyűlleni. *Frisiában* három deputatusok és 11 városok a' fő előjárók, és ők Leovardiában tartanak gyűlést. *Transysallában* a' nemesség és három nevezetes városoknak, u. m. *Daventriának*, *Kampennek* és *Novaliának* küldöttjeire vagyon a' tartománynak kórmánya bizattatva. — *Groningában*, Groninga városának és annak környékeinek biztosai folytatták a' közönséges dolgokat, ugyan Groningában is vagyon egybe gyűléseknek helye. Ezeknek a' hét tartományok rendjeinek gyűléseiben a' voksoknak többsége szerént mennek a' végzések; ellenben a' kétséges körül állások között semmit sem végezhetnek maguktól, már illyenkor a' tartományoknak felylyebb említett Nagy Gyűlésében határoztatnak meg a' fel tétetett tárgyak.

Igy lévén a' dolog, eggy olyan egymásba szerkeztetett moralis test a' Szövetséges Belgyiom, mellynek több tagjai vagynak, és valamiképen ez a' közönséges társaság az Utrechti szövetség által egybe kaptsoltatott hét tartományokból áll: úgy minden tartomány különös városokból, nemességből, és a' népnek küldötteiből álló, 's egymásba szerkeztetett kis közönséges társaságotska. És valamiképen az egész közönséges társaságnak fő kórmány széke, mellyet *Hollandiai Rendeknek* szoktunk közönségelsen nevezni, a' hét tartományoknak Előjáróitól: úgy ezeknek a' magános tartományoknak igazgatói, az azokban lakó nemességnek, városoknak, és több voksal bíró lakosoknak hatalmuktól függönek. — A' hét frigyos tartományokban 56 városok, és tsak nem

annyi nemes familiák, 's más lakosok találhatók, a' kiknek szavok vagyon a' Hollándiai Rendeknek, avagy fő kormányozó széknek gyűléseiben; következésképen mintegy 100 vokok vagynak a' Szövetséges Belgyiomban, mellyek valamiképen a' tartományoknak különös, úgy a' közönséges társaságnak közönséges gyűléseiben törvény tévő hatalommal bírnak. A' fő kormányozó Széknek, avagy Hollándiai Rendeknek, az 1639 esztendőben hozatott közönséges végezés szerént ilyetén titulusa vagyon *Celsi et Praepotentes Domini*, az az: *Felséges és nagy hatalmú Rendek*; a' magános tartományok rendeinek pedig ilyen: *Nemes és hatalmas Urak, Nobiles et Potentes Domini*, melly titulust nekik, a' Spanyól királyon kívül, minden Európai fejedelmek meg adgyák.

Ha így vagyon a' dolog, hogyha az egész közönséges társaságnak kormánya a' Belgyiomi Rendekre vagyon bizattatva; hogyha ez a' fő kormány szék a' hét szövetséges tartományoknak hírek 's meg egyezések nélkül semmit nem mivelhetnek, hogyha mindegygyik tartománynak különös repraesentánsai, az az, kép viselői vagynak; — hát ugyan mire való ottan a' Helytartó? miben áll az ő méltósága, tekintete és hatalma? úgy láttzik, hogy ő szükségtelen és haszontalan tagja a' Szövetséges Belgyiomnak? Igaz dolog, hogy az ő hivataljának semmi fundamentoma nintsen az *Utrecht*i unióban, a' melylyen t. i. a' köz társaságnak alkotmánya vagyon építettve. Egyedül ditsőséges őseinek érdemei szerzették az Órániai, (*deákúl* Arausioniai) fejedelmi háznak ezt a' méltóságot. *I. Wilhelm* Órániai hertzeg mentette meg a' hét szövetséges tartományokat *II. Philip* Spanyól ország király hatalmától, ő szabadította meg azokat, a' hozzájuk küldetett *Alba* hertzegnek kégyetlenségétől, ő vetette meg a' Hollándiai virágzó közönséges társaságnak első szegelet követ. Ezen érdemeiért tétetett ő az öfzve szövetkezett hét tartományok által helytartó fejedelemmé, ő érette adattatott

ez a' méltóságos hivatal az Órániai Háznak örökösén. A' helytartó fejedelem ennek a' moralis testnek, úgy mint, a' hét égyyesült tartományokból álló közönséges Társaságnak feje és lelke, úgy hogy, az ő hire nélkül semmi fontos dolog nem végeztetik el, semmi végzés nem lehet az ő akarattya ellen közönséges törvénné, mindazáltal még is nehéz volna azt szorosán meghatározni, mennyire terjedjen ki az ő hatalma. — Nem tsak a' polgári, hanem a' hadi dolgokban is az övé az elsőség, ő a' közönséges társaság hadi erejének mind a' szárazon, mind a' vizen fő igazgatója, ő annak Generál Kapitánya, és fő Admirállya, és így kettős hatalma vagyon ő nékie, u. m. a' *polgári* és *hadi* dolgokban. Az *elsőre* nézve, ő választja minden felsőbb Collegiomoknak előülőit, sőt még a' nevezetesebb városoknak Előjáróit is, a' tartományok által candidáltatott személyek között, ő fosztja meg azokat némelly környül állásokban hivatalyaiktól, a' mint halálra itilheti a' bünösöket, úgy meg is kégyelmezhet azoknak, ő az *Utrechti Unió*nak ereje szerént a' tartományok között támadott pereknek köz bírása, ő a' közönséges társaságnak, és annak minden jufsainak 's törvényeinek védelmezője, eggy szóval, ő a' közönséges tsendességnek és bátorságnak fenn tartója. A' *másodikra*, az az, a' hadi dolgokra nézve is, igen méltóságos személy a' Hollándiai helytartó Fejedelem. Ő a' hadi seregeknek fő kórmányozója, ő választja 's teszi a' hadi tiszteket, ki vévén a' Generálisokat, és a' váraknak Comendánsait, már ezeket nem ő, hanem a' fő kórmányszék választja a' tartományok által candidáltatott érdemes hadi tisztek között. Mint Admirál, ő a' Belgyiomí hajó seregeknek fő igazgatója, ő az admirális collegiomoknak, mellyekről fellyebb immár emlékeztünk, előülője, ő adja ki az alsóbb Admiráloknek a' parantsolatot, övé a' tengeren nyert prédáknak egygy tized része.

Innen immár ki tettzik, hogy nemtsak hasznos, hanem valósággal egygy szükséges tagja a'

Belgyiomi közönséges társaságnak a' helytartó fejedelem, a' mennyiben ő nemcsak fel tartya a' hét tartományok között való égygyefséget, hanem ennekfelette ő tölle függ azoknak tsendessége és bátorsága is. Ebből áll a' Szövetséges Belgyiomnak constitutiója, a' mi illeti a' többi tárgyakat azokra itten ki nem terjeszkedhetem, tálám léfzen még valaha, ha Isten életemnek 's egélségemnek kedvezénd, azoknak meg magyarázásokra is alkalmatofságom.

A' Prussiai Király' N. Lengyel Országának lakosaihoz küldött Manifestumának folytatása.

„ A' majdan tartatandó közönséges gyűlésre nézve szükségesnek lenni itiltük, hogy a' Püspökök, Abbások, Praelatusok, Vajdák, Kastellanusok, Staroszták, Kamarás urak és Ország birái, vagy egyátallyában személyesen, vagy elegendő hatalommal fel ruháztatott biztosaik által jelennyenek meg. Ellenbe a' több rendek magok közül választatandó, de elegendő hatalommal fel ruháztatott deputátusokat küldjenek, még pedig olly formán, hogy minden districtusból, avagy kerületből, négy nemes, négy papot, és hat falusi birát, a' városoknak Előjárói közzül két polgár mestert, és egy notáriust választzanak, 's küldjőnek a' közönséges meg hódolásnak helyére. — Ezeknek a' biztosoknak és deputátusoknak pedig kötelefségek leszen minden megyeikben jelen- és távol lévő úri és birtokos nemeseknek, tisztviselőknak, papoknak és prédikátoroknak, a' kiknek neveikben t. i. ők végbe vijéndik a' hódolást, neveiket papirosra igazán fel jegyzeni, az előjáróknak kezek alá-írása által meg erősíteni, és azokat a' mi hódolást fel vejendő biztosainknak által adni. Reménylük, hogy mindazok, a' kiket e' dolog illet, parantsolatunknak engedelmeskedni fognak; hogyha pedig a' fellyebb említett kerületeknek rendjei és lakosai

„ közül jelenvaló manifestumunknak valamellyik
 „ nem engedelmeskedne, hiveségünkre meg nem es-
 „ küdne, birodalmunk alá magát nem vetné, avagy
 „ talám hadi előjáróinknak és seregeinknek ellent
 „ állani mérészlene: ezek minden rend és személy
 „ választatás nélkül, az illyetén történetekben gya-
 „ koroltatni szokott büntetés alá fognak vettetni.
 „ Ennek bizonyosságára kívántuk jelenvaló Páten-
 „ sünket tulajdon kezünk alá írása, 's királyi
 „ petsétünk által meg erősíteni, illendő helyeken
 „ ki hirdettetni, és nyomtatás által mindenütt
 „ közönségesé tétetni. Készült és ki adattatott
 „ Berlinben, Böjtmás havának 25. napján 1793.
 „ ezftendőben.

Fridrik Wilhelm.

Finkenstein

Alvensleben.

Frantzia Ország.

Le Brün igen hires újság író, és a' mostani
 N. Gyűlésnek eggy nevezetes tagja az egész Leo-
 diai püspökséget és a' Hollándiai köz társaság-
 nak nagy részét pártoságra indította újság leve-
 lei által. Illyetén fel tétéle vólt *Maratnak* is Pá-
 ris városa iránt, mindazáltal ezen külömbséggel,
 hogy az elsőbb törvényes fejedelmek, az utól-
 sóbb pedig Frantzia országnak törvénytelen kép-
 viselői, az az, a' N. Gyűlés ellen akarta a' né-
 pet fel ingerleni. Egygyiknek sem szolgált úgy,
 a' mint ők kívánták volna, a' szerentse. Nem
 az elsőbbnek, mivel az égygyesült fejedelmeknek
 hathatós erköltsi tanítói, a' Leodiai és Hollándiai
 pártosokat meg fenytették; nem az utólsóbbnak,
 mivel a' N. Gyűlésnek kémjei ötet el vádolták,
 's törvénybe idéztették, a' ki ellen *Aprilisnek* 20.
 napján, illyetén végezés hozattatott, hogy mi-
 vel ő, t. i. *Marát*, a' nemzet képviselőinek tekén-
 tetét semmivé tenni, és a' Frantzia köz társaság-
 nak szabadságával ellenkező igazgatásnak for-
 máját akart bé vinni, tehát mint a' közönséges

tsendességnek és bátorságnak meg háborítója, a dattassan által a' revolutionalis itilő széknek. El is vitetett a' Gyűlés előtt, mint fogoly, de az ő kedves tzimborás társai a' Jakobinusok által a' poroszlóknak markokból ki vétettétvén, bátorságosabb helyre vitetett. Ebben az ülésben idéztettek Páris városa előjáróinak deputátusai is a' N. Gyűlés eleibe, olly véggel, hogy annak tagjai ellen minap hozott végzésekről adnának számot. Meg is jelentenek a' rendelt órán, és Apr. 18. napján iratott protocolomokat a' N. Gyűlés eleibe adván, azt mondták, hogy a' municipalitásokkal (igy neveztetnek a' városoknak és azoknak környékeinek előjárói) levelező 's egygyet érteni kívánó *Committé*, az az, válogatott férfiakból álló deputatzió leg ottan lábra, és 9 személyből fog állani, ez a' végzés minden departementekhez, az az ország osztályaihoz nyomtatásban el küldtetni s. a. t. Némellyek helybe hagyták Páris városa osztályainak ezen buzgó szorgalmatosságát, de többen törvénytelennek, és a' N. Gyűlésnek méltóságával ellenkezőnek lenni mondták, végtére, sok perpatvar után meg egygyeztenek annak el küldetésében.

April. 21 napján tartatott ülésben meg jelentenek a' *Calaisi*, deakúl *Caletumi* osztálynak küldöttyei, és azon panaszolkodtak, hogy annak környékében semmi vigyázó hajók nem vólnának, és hogy e' miatt igen közel járnának, és 600 embernél többet el fogtanak vólna az Anglus hajók. *Calais* Picardiában a' tenger partyán fekvő nem igen nagy, de népes és erős város, mellyhez egész Frantzia országban nintsen hasonló. — Hogyha el tsiphetnék ezt az erőiséget az Anglusok, úgy osztán könnyen fittyet vethetnének a' Frantziáknak, könnyen ki tolhatnák szemek világát.

Aprilisnek 23-ik napján tartatott ülésben a' *Custine* Generál táborához küldetett deputátusoknak levelek olvastatott fel, a' mellyben jelentik a' N. Gyűlésnek, hogy az említett Generál *Wei-*

senburg vidékén táborozik; hogy táborát keményen meg erősítette; hogy oda menetelekkor az egész sereg fegyverben állott. Hogy az egész sereg az ellenséggel szemközbe fekszik, és forr benne a' vér, hogy vele meg ütközhesen. — *Félt* hogy az *Austriai és Prussiai pattantyusok* meg ne óltsák ezt a' benne égő tűznek hévségét. Továbbá arról is jelentést tettek, hogy az előre járó sereget, avantgárdát *Houchard* derék Generál kormányozza; hogy a' Landauval való egygyeiség nintsen el rekelztetve; hogy annak erősségei a' legjobb óltalmazó állapotban vagynak — hogy a' Moguntziába ment deputátusok nékik azt irták, hogy az ottan fekvő seregek semmi szükséget nem szenvednek, elegendő kényerek és húsok vagyon. Ugyan azon ülésben jelentenek meg *Gertruydenburg Tilly* és *Lavre* commendánsai is, és elő beszéllették, minémű fel tételekkel mentenek legyen ki a' nevezett Hollándiai várakból, erőssen dicsirték az alattok lévő seregeknek hazafiúi buzgóságokat, és bizonyossá tették arról a' szabadságnak maszlagától meg részegült N. Gyűlés tagjait, hogy a' Gertruydenbergben fel emeltetett szabattság fája meg nem szentségtelenitetett, hanem maga valóságában által vitetett Rysselbe s. a. t.

Hadi Történetek és Környülállások.

Soha sem vólt Európában nagyobb hadi készület, mint most, soha sem költenek fel eggy nemzet ellen annyi hatalmaságok, mint most; még is kevés, vagy épen semmi nevezetes történeteket nem halhatunk. A' Pr. *Koburg* kormánya alatt lévő Ts. K. hadi seregek három órányira fekülnek *Valenciennes* előtt, és nemtsak ezt magát, hanem *Conde* és *Maubege* (olvasd *Mobézs*, és nem *Möbösz*) várait is zárva tartják, 's egyfzersmind akarják ostrom alá venni. Ennek a' seregnek

Dornick mellett táborozó jobb szárnyát, melly néhány Austriai és Prussiai regementekből áll, Gr. *Clairfait* hadi tármester igazgattya, és minden mozdulásaiból azt lehet ki húzni, hogy a' Maulde mellett fekvő ellenséget fogja leg elsőben is meg támadni. Tsak nem minden nap esnek közöttök néhány apró tsatázások, mellyek nyilvánvaló bizonyosságai annak, hogy mind a' két rész engesztelhetetlen haraggal viseltetik egymáshoz. Illyetén tsatázások estenek April. 11, 12 és 13. napján *Valenciennes* és *Conde* körül, de mindenkör az ellenségnek kárával, de a' kik nem könnyen engedtenek a' hatalmasabb résznek. Még a' föld népében is meg vagyon ez az egymás ellen való gyűlölség. Minap *Quievrain* mellett egy Frantzia falunak lakosai ablakaikból lövöldöztenek Uhlanusainkra, de bezzeg el is vették érdemlett béreket, mivel a' meg boszszonkodott vitézek tüzet vetvén a' házakba, az egész falut por hamuvá változtatták, és e' mellett sok parasztokat is le nyakaztak. Úgy hallatik, hogy a' Frantziák is bé tsaptanak a' Luxenburgi tartományba, és egy falut egészlen fel prédálták, 's le égették. Gyakorta esnek illyetén szomorú történetek, mellyeknek szemlélésén könyveznek az érzékenységnek gyenge szemei. Egy oldalról az Austriai és Prussiai égyyesült seregek; más oldalról pedig az Anglusok, Hollándusok és Hannoveranusok kezdték a' Frantziákhoz tartozó Hannóviát és Flandriát szorongatni, 's meg hódoltatni.

Aprilis. 22 napján az iratik Brüsszelből, hogy *Valenciennes* városa mindenfelől körül vagyon véttetteve, és minthogy senki is sem bé, sem ki nem mehet abból, nagy szükséget szenvednek az őriző Frantziákkal égyetemben a' szegény lakosok. *Conde* környéke ugyan víz alá vagyon borittatva, de az ital nem elegendő az éhségnek meg enyhítésére, kenyér is kell az életnek és egészségnek fenn tartására. Gyakorta ki tsaptak ugyan már onnan a' Frantziák, de még eddig

mindenkor véres fővel kellett nékiek vízfőzra térni. Ugy hallatik, hogy a' várnak comendánsa már capitulálni, az az: alkura akart menni, de a' mitsodás választ adott ő a' miéinknek a' várnak első felkérétesekor, éppen olyan választ vett most az ostromló seregeknek fő kórmányozójától. *Valenciennes* környékének is fél része víz alatt fekszik. Minap 500 ökröt tsíptenek el a' Ts. K. seregek a' várban fekvő ellenségnek szeme láttára. A' mint hallatik, már múlt Aprilis hólnapnak végén formalis ostrom alá vétetődött a' város, 180 ostromló ágyúk érkeztenek a' Ts. K. táborhoz. — A' Frantzia rendes seregek, mellyek Linien truppoknak neveztetnek, béketelenkednek, zörögnek és morognak a' N. Gyűlés ellen, meg únván az új Constitutióznak veszedelmes következéseit. — *Manace* Generál is, 's vele egygyütt több officeerek *Dümurier* nyomdokát követvén, által jötte nek hozzánk.

Moguntzia városának ostromlásában foglaltoskodó Prussiai és Saxoniai hadi seregekről az iratik, hogy ezek nem gondolván az ellenség ágyúinak harsogásával, sántzokat vontanak a' Rajna vize mellett. Estére, a' midőn mindenek megtsendesedtenek, és az ostromló seregek egész bátorságban lettenek vólna, reménytelen rajtok ütöttek a' *Casselle* fekvő Frantziák, néhány battériáikat el foglalták, az ott találtatott ágyúknak sütő lyúkait bé szegeztek, és nem kevés Prussiai és Saxóniai katonákat vittenek fogságba.

April. 27. napján egygy Ts. K. ártilleria osztály, melly 31, 18 és 24. fontos golyóbisokat hordó ágyúkból; 30 és 60 fontos mozsár ágyúkból, és 10 fontos haubitzákból, e' mellett sok hadi eszközöket vivő táborig szekerekből állott, mentenek Frankfurt városán által, mellyeket 377 pattantyusok követtének.

Az említett napon érkezett Koloniába is a' Cs. K. ostromló szerzám, melly nyóltz 24 fontos bombás ágyúkból, haubitzákból, bombákból, és sok nagyobb 's apróbb ágyú golyóbisokból állott, és egyenesen a' Printz *Koburg* táborához ment.

Orosz Birodalom.

April. 15. napján költ Pétersburgi újságokból olvasuk, hogy az Orosz Tsászárné és Londoni udvar, a' két birodalombéli jobbágyoknak egymás közt való kereskedésekre nézve szövetséget szerzettek. April. 23. napján Pétersburgba érkezvén az Artésiai Gróf, meg hólt XVI. *Lajos* Fr. királynak testvér öttse, különös tisztelettel fogadtatott. A' Tsászári gála kotsik küldettenek eleibe, mellyekbe ő maga 's udvari tisztei bé ül-
vén, nagy pompával mentenek bé a' városba. — Következett napon a' Császárné eleibe vitettetett, annakutánna mind az ottan tartózkodó Európai udvaroknak követei, mind az Orosz uraságok udvarlására mentek. Minekelötte még oda érkezett vólna, különös indulattal viseltetett ő hozzá, 's testvér bátyához, a' Provinciai hertzeghez az Orosz fejedelem asszony, ezt az ifjú király XVII. *Lajos* fel nevedésének idejéig Francia ország Régensének, az az, fő kormányozójának; amazt pedig az Ország Generál Lieutenántyának lenni ismérte, és ennek nagyobb bizonyosságára *Romantzóv* Grófot küldötte hozzájuk követségbe, ezek pedig *Eszterházy* Grófot Pétersburgba.

B é t s.

A' jelenvaló hólnapnak 4. napján egygy Cs. K. circularis parantsolat tétettetett itten Bétsben, 's egész alsó Austriában közönségessé, mellyben

azt adattya kégyelmes Fejedelmünk hiv jobbgainak tudtára, hogy különös atyai érzékenséggel tapasztalta a' Publicumnak a' született fő herczegnek, az Austriai örökös Birodalom' jövendőbéli urának születése napján jelentett örömekeket: azt mindazonáltal egygy átallyában nem akarja, hogy az illyetén nevezetes alkalmatosságokon itten Béts városában tétetni szokott házaknak megvilágosításokra valaki kényszeritelsen. Azon okból kemény büntetés alatt meg tiltya, hogy ennekutánna senki ne mérészellye az olly házaknak, a' mellyek meg nem világosítatnak, ablakait bé verni, és azoknak lakosait leg kissebb bosszúsággal is illetni. E' végre illyetén rendelést tenni méltoztatott, hogy a' ki illyetén, 's ehez hasonló örvendetes alkalmatóságokkal belső örömének ki nyilatkoztatására házát éjjel meg akarja világosítani, elsőben is a' jó rendtartásra vigyázó Politzia Directortól kérjen 's nyerjen arra engedelmet.

Német Birodalom.

April. 24. napján Darmstadba ment a' Fels. Prussiai király, két fiaival, u. m. a' korona örökössel *Fridrikkel*, és *Lajossal* égygyütt, holott mindkettőt meg mátkásította a' *Meklenburg Strelitzi* két hertzeg asszonyokkal, *Friderikával* és *Louisával*. A' korona örökösnek az elsőbbit, *Lajosnak* pedig az utólsóbbat jegyzette el. Számos uraságok vóltanak jelen ezen házassági életnek elsőzsengéjén, nevezetesen a' *Biponti*, az az: két hidi hertzeg és hertzegné, a' *Hildburghauzi* hertzeg és hertzegné, a' *Palatinatusi* Gróf Maximilián és Grófné, nem külömben a' *Thurn-Taxis* örökös fejedelem és fejedelem asszony. A' király örömeiben minden mulattságokon jelen vólt, 's rendkívül való meg elégedést mutatott fiainak meg mátkásodásokon. Ugy hallatik, hogy az idei táborozásnak végződése után fognak a' meg mátkásodott fejedelmi párok ölzve szerkeztettni.

Magyar Ország.

Eleitől fogvást példás hiveséggel viseltetett a Magyar nemzet jó királyaihoz, és kiváltképen a Fels. Austriai házból származott uralkodó fejedelmihez, mellynek mind az el múlt, mind a jelenvaló századokban elegendő példáit adták. Ezen szinmutatás nélkül való szeretetekeket mutattyák mostan is jó királyokhoz I. *Ferentzhez*. Leg közelebb a *Kún Halasi* hiv nemesek meg fontolván kegyes királyunknak mostani környülállásait, és temérdek költségeit azon felül, a' mit már annakelőtte a' közönséges masszába fizettének, 100 aranyat szántanak el a' jelenvaló háborúnak folytatására. Ennek a' magában ugyan tsekély, de az adóknak szivefségekre nézve, fontos ajándéknak bé mutatására Ns. *Szabó Ferentz* urat küldötték ide fel, a' ki személyesen meg jelenvén ő Felsége előtt, illyetén értelmű levelet nyújtott bé: *Felséges király!* mi Felségednek királyi thronusa előtt jelentyük, hogy mi, az Ország által réánk vettetett proportiónak terhét hiven el viseltük; hanem azon kívül kívánunk Felségednek tsekély tehetségünk szerént 100 aranyakkal szolgálni, egyfersmind alázatosan esedezünk Felséged kegyes tekéntete előtt, hogy nem ezt a' tsekélységet, hanem azt a' hiv szivet tekintse, a' mellyből e' származik, sajnállyuk, hogy izegény sorsunk miatt nagyobb mértékben nem bizonyithattyúk Felséged iránt vonzó igaz jobbágyi hajlandóságunkat. Nemtsak vagyonunkal, hanem utólsó tsepp vérünkel is kívánunk Felségednek szolgálni. Szokott kegyessége szerént tellyes meg elégedéssel vette ő Felsége a' bé mutatott ajándékot, mellyről bizonyosokká is tétette a' *Kún Halasi* nemeseket a' Fels. Kir. helytartó Tanáts által hozzájok küldett királyi petsétes levél által.

Török Birodalom.

Egész Európát fegyverbe öltöztette a' Frantzia nemzetnek új constitutiója: Napnyúgottól fogva, napkeletig terjesztette ki a' *Márs* isten kegyetlen kezeit. Minden nemzetek mozdulásban vagynak. Az Osmani Tsászár egy nagy flottát készített ki, mellynek kötelelsége az Archipelagusban való vigyázat lészén. Kétség kívül a' frigyos fejedelmeknek kérésekre tselekedte ezt III. *Selim*, kiknek kereskedő hajóikat, nevezetesen a' Portugallia, Spanyól és Angliai hajókat sokféleképen nyúghatatlankodtattyák az Afrikai tólvaj társaságoknak zsákmányozó hajói. A' ki küldetendő flottát a' Kapután Basa fogja kórmányozni. Ki légyen a' Kapután Basa, minémű méltóságú, hatalmú, és tekintetű ember légyen ő, és mennyiből álljon a' Török birodalomnak ereje, bőven meg beszéllettem *Osmanográfiámnak* 2-dik részében.

Örvendetes Izenet.

Epen most hallom, hogy a' Frantziák Pr. *Koburg* kórmánya alatt lévő, és *Valenciennes*'s *Conde* között feküdt seregeinket meg támadták, fel akarván a' nevezett várakat az ostrom alól szabadítani. A' mint a' hir foly, keményen meg veretett az ellenség, mind embert, mind mást igen sokat vesztett. Ennek a' véres ütközetnek környül állásait, még mostan nem tudom, jövő postával bővebben meg fogom írni.

Jelentés.

T. Pápai Reform. Professor *Márton István* Urnak ezen tzimü munkája: *Phaedri Fabulae Aesopeae Imitationibus Hungaricis, Universis Grammaticis, et quibusdam Rhetorices et Poetices Praeceptis, item Lexico Latino-Hungarico adornatae*; mellyről a' múlt esztendőben igiretet tett, már a' sajtó alól ki szabadúlt. Találtatik Debreczenben, Patakon, Ketskeméten, Pesten *Weingand* könyv-áros, Györbe *Miller Ferentz* könyvkötő Uraknál. Az árra a' könyvnek, minthogy 35 árkusnyi, 1 rhénes forint. Méltó annak érdemes szerzője a' ditsiretre, hogy az ifjúságnak tökéletesítésére tzelző munkáját nem sajnállotta, de méltó maga a' könyv is a' meg szerzésre, mellyet annál inkább ajánlhatunk, mennél jobban meg vagyunk győzöttetve az Irónak tudományáról, és jó igyekezetéről.
